

4
2023

Joensuun
kaupungin
tiedotuslehti

J • E N S U U N

U
U
T
I
S
T
E
T

10

Joensuu 175 vuotta

13

Rantakylän
kirjaston uusi alku

14

Tervetuloa
muistiystävälliseen
Kaivannonpuistoon

16

Sirkkalaan valmistui
ainutlaatuinen
yhteistila

J
•
E
N
S
U
U

Kolumni

Tommi Rautio

Iris Heino

intendentti, Pohjois-Karjalan museo Hilma

Sata vuotta ilmailua Pohjois-Karjalassa

Pohjois-Karjalan museossa juhlitaan 175-vuotiasta Joensuuta näyttelyllä, joka kertoo satavuotiaan Joensuun ilmailukerhon vaiheista. Kerhon ja Joensuun kaupungin historia nivoutuvat yhteen. Kerhon, silloiselta nimeltään Pohjois-Karjalan ilmapuolustusyhdistys, syntysanat lausuttiin Joensuun kaupungintalolla 11.11.1923.

Ensimmäinen maailmansota toi lentokoneet sotaan ja ilmavoimien kehittäminen jatkui sodan jälkeen. Suomen ilmavoimissa pidettiin 1920-luvulla tärkeänä saada kansalaiset kiinnostumaan ilmapuolustuksesta. Vuonna 1923 järjestettiin luento- ja lentonäytöksiä ympäri Suomea.

Lokakuun lopussa ilmavoimien komentaja, majuri **Somersalo**, saapui sakeassa lumipyryssä lentäen Joensuuhun pitämään esitelmää. Parin viikon päästä hän laskeutui lumimyrskyssä Joensuuhun yhdistyksen perustamiskokoukseen.

Pohjois-Karjalan ilmapuolustusyhdistyksen päämääränä oli ilmapuolustustyön kehittäminen sekä ilmailutoiminnan, myös siviili-ilmailun, edistäminen koko alueella. Parissa vuodessa yhdistyksessä oli lähes viisisataa jäsentä ja valtakunnallisesti tunnustettu asema ilmailyyhdistysten joukossa.

Pohjois-Karjalan museon näyttelytoiminta Carelicumissa päättyy 13.12.2023, kun Sata vuotta ilmailua Pohjois-Karjalassa -näyttely päättyy. Seuraavan kerran museon näyttelyt avataan vuonna 2025 kaupungintalolla. Rakennuksessa, jossa on tehty monia historiallisia päätöksiä, kuten Suomen vanhimman, edelleen toiminnassa olevan lentokerhon perustamispäätös.

Palaute

Missä tallenteet?

Facebookin Joensuun kunta-politiikka -ryhmässä ihmetellään, miksi kaupunginvaltuuston kokouksia ei löydy tallenteena kaupungin Youtube-kanavalta, kuten ennen.

Digipalvelulain lähtökohta on, että digitaalisessa palvelussa julkaistavan materiaalin tulee täyttää saavutettavuusvaatimukset. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että Youtubessa julkaistujen valtuuston kokousten tulisi olla saavutettavuuden vuoksi tekstitettyjä.

Pitkien kokousten tekstittäminen vaatisi kohtuuttomasti resursseja tallenteiden katselumääriin verrattuna. Digipalvelulaki mahdollistaa aikasidonnaisen median eli suorat verkkolähetykset, joiden ei tarvitse olla saavutettavuusvaatimusten mukaisia. Näin valtuuston kokoukset ovat jatkosakin katseltavissa suorana. Toivottavasti tekniikan kehityksen myötä tulevaisuudessa myös tekstitettyinä tallenteina!

Terveisin

Petri Varis
viestintäpäällikkö

J• ENSUUN UUTISET

Joensuun kaupungin tiedotuslehti

Päätoimittaja
Petri Varis
petri.varis@joensuu.fi

Toimituspäällikkö
Jatta Rautanen

Taitto
Antti Schroderus

Visuaalinen ilme
Markus Haataja / Fabrik

Paino
PunaMusta Oy

Painos
44 566 kpl

Jakelu
SSM Itä-Suomi Oy,
julkinen tiedote.

Jakelupalautte
jakelupalautte.fi/joensuunuutiset
tai tekstiviestillä
numeroon 050 453 2496

Tiesitkö

1862

Ensimmäinen kirjasto avattiin.

1898

Vanhat katulyhdyt vaihdettiin sähkövaloihin.

1914

Kaupungintalo valmistui.

Paras pala Joensuuta

Lähetä meille kuva lempipaikastasi Joensuussa! Parhaat kuvat ja tarinat julkaisemme lehdessä. Kuvan voi lähettää somessa tai osoitteeseen viestinta@joensuu.fi.

"Enon metsäisissä vaaraimaisissa ja avarassa lähiluonnossa lepää karvaisemmankin samoajan mieli"

– Raiku, 6,5 vuotta, Louhioja

Osallistu ja vaikuta

Joensuun kehittämiseen voi vaikuttaa muun muassa vastaamalla kyselyihin ja osallistumalla tapaamisiin. Arvostamme jokaista kommenttia!

Vehkalahden uimarannan kysely kiinnosti

Vehkalahdessa on käynnissä kaavahanke, jossa selvitetään Jääkarhujen avantouintikeskuksen laajentamista sekä liikennejärjestelyiden ja pysäköinnin sujuvoittamista. Osana kaavan selvityksiä uimarannan käyttäjille tehtiin kysely viime kesänä. Lapsille ja nuorille oli erillinen kysely. Molempiin vastattiin aktiivisesti, ja vastauksia saatiin yhteensä reilu 800.

Vastausten perusteella uimisen ja hiekkarannan lisäksi varjopaikat ja luonto itsessään koettiin tärkeiksi. Kaavassa huomioidaan tilavarauksin myös kaupunkilaisilta tulleet ideat, vaikka niitä ei voitaisi heti toteuttaa. Rannalle toivottiin esimerkiksi laituria, hyppypaikkaa sekä parempia vessoja ja pukukoppeja.

Kaavaluonnos julkaistaan ennen vuodenvaihdetta, jonka jälkeen järjestetään yleisötilaisuus ja kaavasta voi jättää mielipiteen. Tarkempi raportti kyselystä julkaistaan luonnoksen yhteydessä.

Lisätietoja kaavasta:
joensuu.fi/laadinnassa-olevat-kaavat
ja sieltä "Mäntyniementie 1 ja ympäristö"

Anna palautetta ulkovalaistuksesta

Katujen, puistojen ja ulkoliikuntapaikkojen valaistusta kerätään palautetta lokakuun ajan. Palautetta voi antaa vastaamalla verkkokyselyyn. Tulokset vaikuttavat tulevien hankkeiden suunnitteluun. Saadun palautteen pohjalta valaistusta voidaan lisätä pimeäksi koettuihin paikkoihin tai korjata olemassa olevia kohteita.

Ulkovalaistusta kerätään vuosittain palautetta kyselyllä. Viime vuoden kyselyn pohjalta uudistettiin Multimäen kentän ja yksittäisten pyöräteiden valaistusta.

Kyselyyn vastanneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan kolme vapaavalintaista palkintoa. Valittavana on teatterilippu, kolme lippua Vesikkoon tai lippu kaupunginorkesterin konserttiin.

Palautetta voi antaa ympäri vuoden osoitteessa joensuu.fi/palaute tai Joensuu-sovelluksella.

Vastaa kyselyyn: joensuu.fi/kyselyt

175

J•ENSUU

Tule mukaan juhlimaan Joensuun synttäreitä

Marraskuun 29. päivä vietämme kaupungin perustamisen vuosipäivää. Tänä vuonna juhlitaan astetta isommin, koska vuosia tulee mittariin 175.

Joensuu-päivä käynnistellään kaikille avoimilla kahvitilaisuuksilla. Keskuksen kahvit juodaan Taidemuseo Onnissa kello 9–10 ja synttärakahvit keitetään päivän mittaan myös pitäjillä. Niiden aika ja paikat tarkentuvat vielä lähempänä.

Taidemuseon tilaisuudessa julkaistaan kirja Joensuun historiasta ja kahvien lomassa pääsee nauttimaan konservatorion muusikoiden ohjelmasta.

Päivän perinteisiin kuuluu myös eri aloilla ansioituneiden joensuulaisten palkitseminen. Kategorioita on monta, jaossa on palkintoja niin nuorisolle, yrittäjille, urheilijoille ja kulttuuritoimijoille kuin arjen sankareille ja uusien joensuulaisten kotiutumis-

sessä avittaneille. Tänä vuonna on myös määrävuosina jaettavan, 5 000 euron suuruisen Joensuu-palkinnon vuoro. Palkinnot jaetaan taidemuseolla kahvien jälkeen kello 10 alkaen ja tilaisuus on avoin kaikille. Osa arjen sankareista palkitaan pitäjillä.

Joensuu-päivän pääkekkerit ovat illalla Joensuu Arenassa, jonne kokoonnutaan vajaan 4 000 juhlijan voimin nauttimaan muun muassa huikeasta monipuolisesta musiikista, 175 lapsen kuoroesityksestä, tanssista ja sirkuksesta. Juhla striimataan Joensuun kaupungin Youtube-kanavalla.

Lippukauppa kävi kuumana ja jos sinullakin lippu on, tule ihmeessä paikalle jo kello 17 alkaen! Tunnel-

mannostatus ja mukaansatempaava oheisohjelma kahvilamaailmoineen alkavat jo silloin ja hauskanpito kestää iltakahdeksaan.

Kaupunkihistoriakirjaa voi ostaa 29.11. alkaen palvelupisteiltä, Carelicumista ja taidemuseolta.

Joensuu-päivänä kirjan saa juhlahintaan 35 euroa, kaksi kirjaa 60 euroa. Sen jälkeen hinta on 45 euroa.

Ehdota palkintojen saajia!

Kenelle tai mille kulttuuritoimijalle haluaisit antaa Joensuun kaupungin kulttuuripalkinnon?

Entä tunnetko joensuulaisia vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka toimivat pyyteettä oman yhteisön ja yleisen hyvän eteen? Kenelle heistä antaisit Arjen sankarit -palkinnon?

Jokaisen Joensuu -palkinto myönnetään ihmiselle tai yhteisölle, joka on auttanut Suomeen ja Joensuuhun muuttaneita

tuntemaan kaupungin kodikseen. Kenelle haluaisit antaa tämän palkinnon?

Ehdota palkittavia 31.10. mennessä osoitteessa joensuu.fi/joensuu-paiva tai paperilla kaupungin palvelupisteillä.

- Eno: Kunnantie 2
- Kiihtelysvaara: Aprakkatie 2
- Pyhäselkä: Opettajantie 3 A, Hammaslahti
- Tuupovaara: Rekijoentie 3

Kulttuuripalkinnon suuruus on 3 000 euroa ja saajan valitsee kulttuuri- ja liikuntalautakunta.

Arjen sankarit (kaksi palkittavaa) saavat 500 euroa ja heidät valitsee osallisuus- ja vetovoimalautakunnan nimeämä arviointiryhmä.

Tapahtumia ja tekemistä Joensuussa

Poiminnat on koottu lokakuussa, muutokset ovat mahdollisia.

14.10.
Jaakko Saariluoma – lavat auki
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
suomenstandupclub.fi

31.10.–11.11.
Sirkus Supiainen: VOID
Näyttämö, Koskik. 8
teatterinayttamo.fi

20.–21.10.
Kaikki äitini, kaikki tyttäreni
Joensuun kaupunginteatteri, Rantak. 20
joensuunteatteri.fi

23.–24.10.
Ooppera: Lucia di Lammermoor
Elokuvateatterikeskus Tapio, Kauppak. 27
savonkinot.fi

4.11.
Show Must Go on Music by Queen
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
musiikkiteatteri.fi

9.11.
Folkaten
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
joensuunkaupunginorkesteri.fi

10.–11.11.
Marrasmarkkinat
Joensuun tori
joensuunvirta.fi

12.11.
Ti-Ti Nalle -konsertti: Joulutontun tarina
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
titinalle.fi

15.–19.11.2023
Rokumentti Rock Film Festival
Elokuvateatterikeskus Tapio, Kauppak. 27
rookumentti.com

17.11.
Aliisa Syrjä, Ilta
Ravintola Kerubi, Ilosaari
kerubi.fi

19.11.
Joulun avaus
Joensuun tori
joensuunvirta.fi

23.–25.11.
Yksin sateessa -nykytanssifestivaali
eri tapahtumapaikkoja
itak.fi

29.11.
Antti Railio – Vahvoja Sydämiä
Joensuun kirkko, Papink. 1
anttirailio.fi

1.12.
Kerubi Live 2023
Joensuu Areena, Mehtimäenaukio 2
kerubi.fi

7.12.
Tuliset tenorit ja Suloiset sopraanot
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
liljaproductio.fi

9.–10.12.
Joulumieltä jokaiselle 2023
Carelia-Sali, Yliopistok. 4
tapahtumat.joensuu.fi

Lisää tapahtumia löydät Joensuun tapahtumakalenterista osoitteesta tapahtumat.joensuu.fi

Miun maun mukaset

Tällä palstalla ihmiset jakavat tapahtumasuosituksiaan

Tommi Rautio

Olen **Jere Penttilä** ja aloitin kaupunginjohtajana lokakuun alussa. Koulutukseltani olen yhteiskuntatieteiden maisteri ja työn ohessa olen suorittanut muun muassa eMBA-koulutuksen Itä-Suomen yliopistossa. Elämä on jatkuvaa oppimista ja kannustankin ihan jokaista seuraamaan aktiivisesti ympäröivää maailmaa ja tarttumaan kaiken uuden oppimiseen innokkaasti.

Minulla on 20 vuoden työkokemus kuntasektorilta erilaisista esihenkilö- ja johtotehtävistä. Kuntajohtajana olen ollut Pyhäselässä, Kontiolahdella ja Riihimäellä ja Joensuun kaupungillakin neljä vuotta suunnittelu- ja liiketoimintajohtajana yli kymmenen vuotta siten. Viimeisimpänä olin kauppakonserni Kes-kolla Itä- ja Keski-Suomen aluejohtajana.

Perheeseeni kuuluu kolme tytärtä ja Joensuusta kotoisin oleva vaimo **Sanni**, joka työskentelee Siun sotella lasten, nuorten ja perheiden palvelujen parissa. Kaksi työstämme on jo opiskelemassa ja kuopuskin lukion viimeisellä luokalla. Itse olen kotoisin Lahdesta, jossa kävin peruskoulun ja lukion. Opiskelu- vuodet kuuluivat Kuopiossa.

Olemme asuneet Joensuussa vuodesta 2003 alkaen. Onkin todella hienoa aloittaa työt kotikaupungissa useiden vuosien reissaamisen jälkeen. Joensuu on kansainvälinen yliopistokaupunki ja yhdessä organisaation, sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa jatkamme kaupungin positiivista kehittämistä ja kasvua.

Kaikki, jotka viime vuosina ovat käyneet Joensuussa, ovat kehuneet kaupunkia. Tavoit-

Jeren vinkit Joensuun syksyyn

- **KAVI-klassikkelokuvasarja** maanantaisin Tapiossa
- **Mestari ja Margarita – Saatana** saapuu Moskovaan kaupunginteatterin suurella näyttämöllä
- **Sirkus Supiaisen Rouge-varietee** Näyttämöllä marras- ja joulukuussa
- **Rokumentti-elokuvafestivaali 15.–19.11.**
- **Joensuu 175 vuotta -juhlailta** Areenalla 29.11.

teena onkin lisätä Joensuun kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä ja houkutella ihmisiä ja yrityksiä kaupunkiin. Joensuussa on neljä vuodenaikaa ja luonto lähellä, niitä arvostetaan jatkossa entistä enemmän.

Joensuu tulee ottamaan strategian mukaisesti paikkansa idän houkuttelevimpana ja Itä-Suomen loistavimpana kasvukaupunkina. Siihen tarvitsemme kaikkien meidän panosta; positiivista puhetta, rohkeita tekoja, avointa keskustelua ja luottamuksen ilmapiiriä. Helppo homma, ryhdytään toimiin!

Emme ole pyöräilyn ympärivuotinen mahtikaupunki sattumalta

Joensuussa on tehty rohkeita ja isoja satsauksia pyöräilyyn. On kauaskantoiset suunnitelmat, Suomen ensimmäinen pyöräkatu, aiempaa vähemmällä lumimäärällä liikenteeseen lähtevät aurat – ja Suomen eniten pyöräilevät asukkaat.

Joensuulaiset kulkevat kaupungin sisäisistä matkoistaan lähes puolet kävellen tai pyöräillen. Hillitön määrä! Lyhyet välimatkat, sopivan tasainen maasto ja pyöräilyverkostoon satsaaminen satavat kaikki samaan laariin.

Pyöräily tunnetusti virkistää ja pitää kuntoa yllä, ei lisää päästöjä ja pyörällä yksinkertaisesti pääsee lyhyet välimatkat nopeimmin.

Joensuussa on haluttu tukea pyöräilyä monin keinoin. Meillä on sattunut loistaviin pyöräteihin niin ruutukaavalla kuin vaikkapa pitkin Pielisjoen rantoja ja rakennettu taidemuseon kohdalle Suomen ensimmäinen hollantilaistyyppinen kiertoliittymä, jossa pyöräilijäkin ajaa ympyrää eikä monikulmiota. Olemme satsanneet kaupunkipyöräilyyn lisäksi esimerkiksi satojen kilometrien maastopyöräilyreittiin naapurikuntien kanssa.

Papinkadun saneeraus ja Yliopistokadun kiertoliittymä tarpeen

Joensuulla on vuoteen 2030 yltävä jalankulun ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma. Viimeisimpänä on saatu valmiiksi paremmat liikenneolosuhteet aseman seudulle, jossa Itärannan remontti valmistuu juuri.

Nyt on tekeillä katusuunnitelma Utrantien puna-asfalttisen pyöräreitien jatkamisesta Mutalan alikulun kohdalta Rantakylän ostoskeskukselle asti. Liikenneinsinööri **Jarmo Tihmala** kertoo, että sen rakentaminen alkaa ensi vuonna.

– Ensi vuodelle on tarkoitus saada myös kiireellä tehtyä katusuunnitelma ja toteutus kiertoliittymästä Yliopistokadun ja Länsikadun valoristeyksen tilalle. Nykyisellään risteyksen valo-ohjaus haittaa korttelin päässä olevan Siltakadun ympyrän liikennettä ruuhka-aikoina, Tihmala kertoo.

Tihmala jatkaa, että risteys on välttämätön korjata, ennen kuin päästään saneeraamaan Papinkatua. Se on keskustassa yksi tärkeimmistä väylistä niin jalankulkijoille, pyöräilijöille kuin ajoneuvoliikenteelle eikä tila siellä enää riitä.

– Papinkadun liikenne lisääntyy Penttilän rakentamisen myötä koko ajan. Ylisoutajan sillalla on jo nyt yli miljoona ylittäjää vuodessa, ja alu-

Jarmo Artika

eelle tuovat liikennettä lähellä olevat lukiot, Mehtimäki ja Tiedepuisto.

Aurat liikelle aiemmin

Talvella pyöräillessä korostuu reitin valinta. Aivan joka katua ei aurata ensimmäisenä eikä yhtä usein.

Pyörätiet on jaettu ensin aurattaviin pääväyliin, kuten rantareitti Pielisjoen varrella, Kauppakadun pyöräkatu ja Siltakatu kävelykatuineen. A- ja B-luokan pyöräteillä taas aurat lähtevät liikelle, kun lunta on kolme senttiä.

– Aiemmin B-teillä odoteltiin paksumpaa lumikerrosta. Niillä teillä oli ongelmia ja siksi aurauksen lumimäärää tiputettiin niilläkin ja liikelle lähdetään rivakammin. Tämä on ollut merkittävä parannus talvipyöräilylle, Tihmala toteaa.

Talvipyöräilyä on helpotettu Joensuussa myös siten, pyöräreitteihin kuuluvat asuntokatuosuudet on lisätty pyörätieverkon laatuluokitukseen ja paremman aurauksen piiriin. Näitä osuu esimerkiksi koulureiteille.

– Papinkatu taas, vaikka vilkas onkin, ei täytä laatukäytävän kriteereitä mitenkään, koska siellä ajo katkeaa risteyksissä koko ajan. Papinkadun saneerauksesta ei ole vielä päätetty, kehitetäänkö sitä eroteltuna pyörätienä vai vaikka Kauppakadun tapaan pyöräkatuna. Silloin sinne saisi ainakin lumet aurattua paremmin.

Vinkkejä talvipyöräilyyn

1. Varaa muutama minuutti enemmän aikaa. Olet silti todennäköisesti perillä aiemmin, koska kaupungeissa alle 5 km matkalla pyörä on nopein.
2. Millainen on hyvä pyörä talviajoon? No se oma pyörä. Et tarvitse mitään erikoisvälineitä. Et edes nastarenkaita, jollet halua.
3. Miten pukeutua? Samoin kuin pukeutuisit talvella ulos muutenkin. Tärkeimmät ovat takki, kengät, päähine ja käsineet. (Ei toki housuitakaan haittaa ole.)
4. Eihän talvi kesä ole – ennakoiki liukkaat paikat ja vältä nopeita käännöksiä.
5. Näy eli käytä heijastimia ja valoja – jo hämärässä, ei vasta pimeässä.

Vinkit: Suomen Pyöräliiton koordinoima #pyöräilytalvikampanja

Vihreämpää opiskelija-asumista vaivatta

Joensuun Ellillä tavoitellaan ilmastoystävällisempää asumista sekä arkipäiväisillä valinnoilla että urauurtavilla piloteilla. Joensuussa moni opiskelija saattaa tietämättään asua keskivertoa vihreämmin.

 Opri Orenius, Sara Markkanen ja Pinja Leino

 Tommi Rautio

Aurinkopaneeleita, vihreää sähköä, maalämpöä, Suomen korkein puukerrostalo, pioneeriyötä energiayhteisöjen parissa – Joensuun Ellillä ei ole pelätty kokeilla uutta opiskelija-asumisen ilmastoystävällisyyden edistämiseksi.

– Haluamme olla edelläkävijä ja toisaalta säästää kuluissa ja pitää vuokrat kohtuullisina, tiivistää Ellin toimitusjohtaja **Jarmo Ojalainen** tärkeimmät motivaattorit Ellin kestävyystyölle.

Aurinkopaneelit 14 kohteessa

Kuluja säästävät esimerkiksi 14 kohteeseen asennetut aurinkopaneelit, joiden yhteenlaskettu energiantuotto vastaa 150 yksiön vuotuista sähkönkulutusta. Myös maalämpö pienentää lämmityskuluja jo useassa Ellin kohteessa ja mahdollistaa kesähelteillä myös asuntojen viilennyksen.

Huoneistojen lämpötilat pidetään kohtuullisina ja vedenkulutusta seurataan tarkkaan ja varmistetaan, ettei esimerkiksi ylimääräisiä vuotoja pääse syntymään. Energiantehokkuustoimien ansiosta Ellin kokonaisenergiankulutus on saatu lasku-uralle.

– Teemme kaiken mitä voimme, luonnollisesti tinkimättä asumisen laadusta ja asumismukavuudesta. Energiatehokkuustoimilla saavutetut pienemmät kulut tarkoittavat myös, että rahaa säästyy remontointiin ja asuntojen pitämiseen hyvässä kunnossa, toteaa Ojalainen.

Vihreämpi asuminen on siis jo arkipäivää Ellin asunnoissa asuvalle 4 300 opiskelijalle – monelle ehkä huomattakin. Moni ei välttämättä ole tietoinen esimerkiksi siitä, että kaupungin tytäryhtiönä Ellillä käytetty sähkö on ollut vihreää jo vuodesta 2013.

Päästöjen kannalta asumisen valinnoilla on suuri merkitys, sillä keskivertosuomalaisen hiilijalanjäljestä asuminen muodostaa lähes kolmanneksen. Ellin ilmastotyö tukee myös Joensuun kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

Kehittäminen vaatii edelläkävijän roolia

Välillä ilmastotyön kehittäminen vaatii edelläkävijän roolin ottamista uusien toimintatapojen luomiseksi.

Opiskelija-asuntokiinteistö osoitteessa Niskakatu 15 on yksi Joensuun Ellin aurinkopaneelikohteista.

Kesäkuussa alkaneessa pilotissa testataan erään Ellin opiskelijatalon katolla sijaitsevien aurinkopaneelien ylituotannon siirtämistä toiseen kohteeseen, jossa omia aurinkopaneeleja ei ole.

– Energiayhteisöpilotilla voimme osaltamme olla vaikuttamassa myös lainsäädännön päivittämiseen, sillä vielä tällä hetkellä energian jakaminen eri osoitteissa sijaitsevien kiinteistöjen välillä ei lainsäädännön puitteissa ole mahdollista, kertoo Ojalainen pilotin laajemmasta merkityksestä.

Tulevana syksynä Ellin ilmastotyön tuloksista saadaan entistä tarkempaa tietoa, kun Ellin päästöt lasketaan osana Ilmastokaupunki Joensuu 2025 -hankkeen ja Karelia-ammattikorkeakoulun joensuulaisille yrityksille tarjoamia maksuttomia päästölas-kentoja. Hiilijalanjäljen selvittäminen voi tarjota ideoita myös ilmastotyön kehittämiseksi edelleen.

 Lue lisää Joensuun ilmastotyöstä osoitteessa climatejoensuu.fi ja somessa [@climatejoensuu](https://www.instagram.com/climatejoensuu).

Hiilineutraali Joensuu 2025

- Joensuun kaupungin tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2025. Jokainen joensuulainen voi vaikuttaa omilla asumisen, liikkumisen ja kuluttamisen valinnoillaan.
- Ilmastotyön kannalta keskeistä on yhteistyö! Toimintansa ilmastoystävällisyyden kehittämisestä kiinnostuneet yritykset ja yhteisöt voivat liittyä Joensuun ilmastokumppanuusverkostoon. Laita viestiä osoitteeseen climate@joensuu.fi, niin lähetämme lisätietoa!
- Yritysten ilmastotyöhön tarjoaa tukea vuosina 2023–2025 myös Ilmastokaupunki Joensuu 2025 -hanke. Se auttaa yritysten päästöjen pienentämisessä sekä uusien vähähiilisten ja energiategokkaiden toimintamallien kehittämisessä.

Tekemistä tenaville ja teineille

Joensuulaiset 1.–9.-luokkalaiset pääsevät tänäkin lukuvuonna harrastamaan maksuttomasti koulupäivän yhteydessä.

✂ Riitta Karttunen ✂ Aura Kempainen

Koulupäivien yhteydessä järjestettävä harrastustoiminta on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia ja kerhoja järjestetään pääsääntöisesti koulupäivän jälkeen, osa myös aamuisin.

– Harrastustarjottimella on yli kahdeksankymmentä kerhoa, kertoo Harrastamisen Suomen mallin koordinaattori **Tiia Turunen**.

Osa kerhoista on toiminut jo useamman vuoden, mutta myös uusia kerhoja kehitellään vuosittain lasten ja nuorten toiveiden pohjalta. Tänä syksynä on käynnistynyt esimerkiksi Nepenmäen koulun pingikerho.

Kerhoja voivat järjestää koulun henkilökunta, yhdistykset tai yritykset. Ensimmäistä kertaa mukana on paikallisten lisäksi valtakunnallisia harrastusten järjestäjiä. Seuraavan kerran uusia toimijoita haetaan mukaan ensi keväänä.

Harrastuspaikkoina ovat pääasiassa koulut, joita on tänä lukuvuonna mukana 27. Toimintaa järjestetään myös muissa tiloissa, kuten Vesikossa, Kulttuuritehdas Siihtalassa sekä tänä lukuvuonna ensimmäistä kertaa myös etätoteutuksella.

Kerhovalikoima kootaan Joensuun nuorisopalveluiden nettisivujen harrastuskalenteriin, osoitteeseen www.harrastuskalenteri.fi. Kerhoihin voi ilmoittautua myös kesken lukuvuoden, mikäli niissä on tilaa.

– Tavoitteenamme on mahdollistaa laaja harrastusvalikoima, josta lasten ja nuorten olisi helppoa löytää itselleen tekemistä. Työmme Joensuussa on ikään kuin palapelin rakentamista, jossa etsimme kerhojen järjestäjiä, harrastustiloja, ja pyrimme tavoittamaan kiinnostuneita lapsia ja nuoria, Turunen jatkaa.

Viime lukuvuonna Harrastamisen Suomen mallin toiminnassa

kävi Joensuussa reilut 1 400 lasta ja nuorta, joista 300 oli yläkoululaisia. Tämän lukuvuoden tavoitteena on 1 700 osallistujaa.

Kestosuosikkeja ja uusia kokeiluja

Aikaisempien vuosien kesto- suosikkeja ovat olleet alakouluikäisten erilaiset liikuntakerhot. Yläkoululaisten keskuudessa laskettelu on kerännyt eniten suosiota. Tänä vuonna uutuutena harrastuslistassa on muun muassa partiokerhoja ja Minecraft-kerhoja.

– Sirkkalan liikumiskeskuksen avautumisen myötä olemme saaneet lisättyä erityisesti yläkoululaisten harrastusmahdollisuuksia. Siellä pääsee harrastamaan monipuolisesti eri liikuntalajeja sulkapallosta parkouriin, vinkkaa Turunen.

Tutustu kerhovalikoimaan:
www.harrastuskalenteri.fi

Miksi harrastustoiminta on tärkeää?

Harrastusmahdollisuudet kuuluvat jokaiselle lapselle ja nuorelle. Ne antavat mahdollisuuden liikkua, ilmaista itseään, kehittää uusia taitoja ja kohdata saman ikäryhmän lapsia ja nuoria. Tuttu harrastusympäristö ja luotettava kerho-ohjaaja antavat kerholaisille mahdollisuuden turvalliseen harrastamiseen ja oppimiseen. Maksuton kerho myös takaa, että kustannukset eivät ole harrastamisen este.

Mikä ihmeen Harrastamisen Suomen Malli?

- Valtakunnallinen hanke, joka käynnistyi vuonna 2021.
- Harrastustoimintaa on 262 kunnassa vuosina 2023–2024.
- Tärkeimpiä tavoitteita on lisätä lasten ja nuorten hyvinvointia.
- Joensuussa sitä hallinnoi kaupungin nuorisopalvelut.
- Aluehallintovirasto tukee toimintaa.

Ihmiset olivat Joensuun-vuosien suola

Kaupungintalon taukotilassa on nyt yksi teenjuoja vähemmän, kun 13 vuotta Joensuuta kipparoinut kaupunginjohtaja Kari Karjalainen jäi syyskuun alussa vuosiloman kautta eläkkeelle. Aivan viimeisiin päiviin asti hommia tehtiin täyttä höyryä eikä höyry tunnu heti hälvenevän oloneuvoksenakaan.

Tommi Rautio

Syyskuun alussa kaupunginjohtajan tehtävät jättäneellä **Kari Karjalaisella** ei ole leppoisan ohjelmoimattomasta eläkeläisen arjesta vielä tietoaakaan. Päivät ovat täyttyneet aiemmin sovitulla luottamustehtävillä Helsingin päässä ja tekijäänsä odottaneilla rästi-hommilla kotona ja mökillä.

– Aika luonnikkaasti tähän eläkkeelle jääntiin näköjään on solahtanut ja olen oikein odottanut, milloinka se jysähtää, Karjalainen hymähtää.

Kun hän pohtii pitkää uraansa kuntaportaiden ylätasanteella Joensuussa, mieleen ovat jääneet päällimmäisenä ihmiset.

Karjalaista on kiitetty hyvistä yhteistyötahoista ja halustaan kuulla ihmisiä. Häntä on kuvattu helposti lähestyttäväksi ja aidoksi. Niillä piirteillä ei ihmekään, jos itsekkin uudessa elämänvaiheessa eniten miettii juuri ihmisiä.

– Mieluisinta ovat olleet ne kerrat, kun on päässyt tapaamaan kaupunkilaisia, vaikkapa vierailemaan kouluissa tai tapaamaan ikäihmisiä. Ne ovat olleet parasta. Kaupunkilaisista on tullut tosi hyvä ystäviäkin.

Insinöörin mentävä lokero ja tori 100 vuodeksi

Yhden onnistuneen päätöksen tai prosessin nimeäminen Joensuun-vuosilta on Karjalaiselle hankalaa. On ehtinyt tapahtua niin paljon. Kärjen tuntumassa on kuitenkin Joensuun kävelykeskusta tai aikanaan Joensuuhun liitettyjen alueiden uudet koulut ja päiväkodit.

– Tässä Joensuun historian jatkumossa oli varmaan semmoinen insinöörin mentävä lokero, hän naurahtaa.

– Enhän minä tänne tullessani tienneyt, miten paljon tulevaisuudessa yhdyskuntatekniikkaan, palveluverkoon ja kaupunkikuvaan liittyviä asioita tullaan tekemään. Että keskusta myllätään näin hienoksi tai rakennetaan niin paljon kouluja ja päiväkoteja.

– Samoin asuntorakentamisen huippuvuodet ja muuttoluvut olivat varmasti seurausta kaikesta tuosta

kehittämisestä. Hieno juttu on tuo koko kokonaisuus, Karjalainen summaa.

Myös organisaatiomuutoksia on mahtunut vuosiin vaikka kuinka monta ja luottamushenkilöiden roolia on täsmennetty ja parannettu.

– Näillä on tavoiteltu sitä, että kaupunki reagoi nopeammin eteen tuleviin asioihin ja mielestäni siinä on onnistuttu, Karjalainen arvioi.

– Toivottavasti se insinöörikaus ei kuitenkaan ole pelkkä lyhyt rupeama, vaan että esimerkiksi tuo torikin on tuossa vaikka seuraavat sata vuotta. Että on veronmaksajien rahat hyvästi käytetty, nauraa Karjalainen.

Huuhaata, että johtaminen on yksinäistä

Kysymykseen siitä, mitä asioita ei töistä niinkään jää kaipaamaan, on vastaus vikkelä: niitä tilanteita, kun ihmisillä on oikein pahasti eripuraa ja sitä on selvitetty kaupunginjohtajakin avulla yhteistuumin.

Karjalainen on kuitenkin kokenut, etteivät joensuulaiset jää valittamaan pitkiksi ajoiksi päätöksistä ja vaikka ei ensin olisi jostain pidetty, asioista opitaan tykkäämään tai totutaan. Ollaan niistä vähän ylpeitäkin, kuten vaikka Ylisoutajan sillasta Penttilässä.

– Minulle on kova juttu se, että kaupunkilaiset tai päätöksentekijät eivät ole suuttuneet pysyvästi. Sekin olisi ollut mahdollista.

– Se on sen sijaan ihan huuhaata, että johtaminen olisi yksinäistä! Minulla on aina ollut läheisiä työorganisaation jäseniä, joiden kanssa asiat ratkaistaan yhdessä. Johtajalla ei ole varaa ajautua sellaiseen tilanteeseen, että on yksin. Jos aikoo onnistua, meistä kenen tahansa pitää koittaa tulla toisten kanssa toimeen, Karjalainen toteaa.

Ukille Turusta talo katsottuna

Ennen ensimmäistä virallista eläkepäivää marraskuussa Karjalaisella on edessään vielä työvälineiden tyhjenystä valokuvista ja muista omista tie-

dostoista. Tietokone ja puhelin ovat konkretisoineet sen, miten yhtä ja samaa yksityinen ja työminä kaupunginjohtajan työssä ovatkaan.

Jos ei ole Karilla ollut aamukampaa, Turun suunnalla olevilla lapsenlapsilla sen sijaan on. Karjalaisten koti tulee olemaan edelleen Joensuussa, mutta edessä on vakituisemman tukikohdan etsiminen lasten ja lastenlasten läheltä Turun suunnalta.

– Siellä on ollut ukille kuulemma jo talokin katsottuna, ex-kaupunginjohtaja, nykyinen päätoiminen ukki kertoo hymyillen.

175 vuotta Pohjois-Karjalan veturina

✍️ Janne Metso 📷 Lev Karavanov

Joensuu on kasvanut reilun sadan asukkaan tuppukylästä lähes 80 000 ihmisen moderniksi ja tyylikkääksi kaupungiksi.

Noin 120. Sen verran oli asukkaita, kun tsaari Nikolai I perusti Joensuun kaupungin vuonna 1848 eli 175 vuotta sitten. Kaupunkioikeudet olivat kova juttu, sillä ne mahdollistivat kaupankäynnin, ja Joensuusta tuli lähiseudun kaupan keskus.

Tuolloin ”kaupunki” koostui Pielisjoen molemmiin puolin ripotelluista taloista. Pinta-ala oli pieni. Se oli jälkepäin ajateltuna onnenpotku, ajattelee Joensuun väistyvä kaupunginjohtaja **Kari Karjalainen**. Tilanpuutteen takia Joensuuhun syntyi tiivis keskusta, eikä kaupunki ole myöhemminkään automarketisoitunut, vaan elinvoima on pysynyt ytimessä.

Historian virstanpylväitä

Joensuun tuore, lokakuun alussa aloittanut kaupunginjohtaja **Jere Penttilä** nostaa historian keskeisten virstanpylväiden joukkoon vuonna 1894 rakennetun Karjalan radan. Se tarjosi yhdessä Saimaan kanavan kanssa yhteydet itään ja etelään.

Satamakaupunki Joensuuhun syntyi merkittävää saha-teollisuutta kuten 1918 rakennettu myyttinen Penttilän saha. Sahasta sai alkunsa tarina, jonka ansiosta Joensuu on nykyään Euroopan metsäpääkaupunki. Metsän rinnalle ovat kasvaneet ensin metalli- ja sitten muoviteollisuuden keskittymät.

Teollisuuden kehittyminen ei tietenkään olisi ollut mahdollista ilman korkeakoulua, joka aloitti Joensuussa vuonna 1969. Vaikka alkua oli vaatimatonta, vaikutus alkoi näkyä nopeasti kaikkialla. Urheilussa ja kulttuurissa oli tapahtunut toki aiemminkin, mutta korkeakoulun tuoma nuorten ihmiset virta ei kehitystä ainakaan hillinnyt.

Urheilukaupunki Joensuu oli 60–70-luvuilla jääkiekon tähtitehdas, josta legendaariset **Seppo Repo** ja **Lauri ”Leuka” Mononen** etenivät Pohjois-Amerikan ammattilaisarjoihin asti. Vilkkaan karjalaisuuden ilmentymä, **Sami Kapasen** isä ja **Kasper Kapasen** isoisä, **Hannu** ihasuttu maajoukkueessa ja hämmensi SM-liigassa.

Joensuulaisseuroista Suomen mestaruutta ovat juhlineet ensin Josba salibandyssa ja nyttemmin Kataja koripallossa ja Joma pesäpallossa. Yleisurheilussa Katajan **Aki Parvainen** heitti keihään maailmanmestariksi ja **Lassi Etelätalo** EM-mitaleille. Vuonna 2005 Joensuun torilla juhlittiin **Jukka Keskisalon** Euroopan mestaruutta. Kalevan Rastin suunnistajat ovat saavuttaneet yli 30 MM-mitalia, joista kolme on pujotettu Itä-Suomen yliopistosta oikeustieteen maisteriksi valmistuneen **Marika Teinin** kaulaan. Joensuussa vaikuttaa tietenkin myös yksi Suomen 2000-luvun parhaista urheilijoista, ampumahiihtäjä **Kaisa Mäkäräinen**.

Johtuiko yliopistosta vai Karjalan laulumaiden perinteestä, mutta vuonna 1971 juuri perustettu Joensuun pop-

muusikot ry järjesti Ilosaassa Rockriehan eli ensimmäisen Ilosaarirockin. Näin syntyi kasvualusta, jolta ponnistivat **Ismo Alanko** Hassisen Koneineen ja Sielun Veljineen, **Ilkka Alanko** ja Neljä Ruusua ja heidän peräsään monet muut.

Ilosaarirockin, Popmuusikot ry:n ja Kerubi-klubin vaikutuspiirissä on kasvanut merkittäviä kulttuurihahmoja kuten näyttelijä-ohjaaja **Pamela Tola**, näyttelijä **Lotta Kaihua**, elokuvatuottaja **Oskari Huttu**, räppäri Jodarok ja käsikirjoittaja **Jussi Moila**. Ja sitten vielä ne bändit Happo-radio, 51 koodia, Stella, Eläkeläiset, Kumikameli ja lukemattomat muut.

– Olen huomannut, että esimerkiksi legendaarinen Joensuu-hahmo **Karate-Mauri** on tullut yllättävän monille helsinkiläisillekin tutuksi **Jodarokin** räppien kautta, naureskelee muun muassa Reinreerspotting-, Kesäkaveri- ja Luokkakokous-elokuvia tuottanut Oskari Huttu, joka nimittää itseään olosuhteiden pakosta Helsingissä asuvaksi joensuulaiseksi.

Paisuva kaupunki

Vuosien 2005 ja 2009 kuntaliitoksissa Joensuun pinta-ala paisui 20-kertaiseksi, kun Tuupovaara, Kiihtelysvaara, Eno ja Pyhäselkä tulivat osaksi kaupunkia.

– Kaupunki on kasvanut ja kasvaa 10–15 kilometrin alueella alkuperäisen Joensuun ympärillä ja palveluita on pystytty melko hyvin turvaamaan koko alueella, tuore kaupunginjohtaja Penttilä sanoo.

– Kuntaliitokset muuttivat myös henkistä ilmapiiriä. Joensuusta tuli tiiviin keskustan lisäksi maaseutukaupunki, Kari Karjalainen muistaa.

Liitos käynnisti valtavan remontin, kun uusien ja vanhojen alueiden nuhjaantuneet koulut, päiväkodit ja terveysasemat laitettiin kuntoon. Keskustakin päivitettiin 2000-luvulle. Nyt modernissa kävelykeskustassa on uusittu tori, toriparkki ja kauppahalli,

– On tapahtunut valtava kehitys siinä, miltä keskusta näyttää ja mitä siellä voi tehdä. On ravintolakulttuuria ja kahvilakulttuuria, Oskari Huttu vahvistaa.

Viihtyisään joenrantaan on syntynyt palveluita ja joelle on ilmestynyt pari uutta siltaa, joista toinen johtaa Joensuun Manhattanille, Penttilään. Siellä on tapahtunut kumia. 90-luvulla palaneen Penttilän sahan alue oli pitkään joutomaata. Nyt alueelle on kasvanut uusi kaupunginosa,

– *Täällä on aina otettu ihmiset hyvin vastaan, ja jatkossa sen pitää heijastua entistä enemmän myös maahanmuuttajiin.*

– Joensuun kaupungin
kaupunginjohtaja
Jere Penttilä

joka on ensimmäinen askel Joensuun suunnitelmassa laajentaa keskustaa myös joen toiselle rannalle.

– Penttilä on ollut iso buusti, joka on tuonut asukkaita ja työpaikkoja. On mille tahansa kaupungille onnenpotku saada uusi asuinalue puolen kilometrin päähän torista, Karjalainen iloitsee.

Yliopiston viereen Mehtimäelle on rakennettu koko maan mittakaavassa poikkeuksellinen urheilun keskus, jossa on areenat muun muassa koripallolle, pesäpallolle ja yleisurheilulle. Jäähallin uudistus on parhaillaan menossa.

Parasta Joensuussa

Mutta, mikä on se yksi asia, joka erottaa Joensuun muista kaupungeista? Molemmilta kaupunginjohtajilta tulee sama vastaus: karjalaiset höpötteleväiset, ystävälliset ja vieraanvaraiset ihmiset.

– Se ei ole mikään klisee, Penttilä vakuuttaa.

– Ja sen kyllä huomaavat kaikki, jotka tänne tulevat, Karjalainen lisää.

Vieraanvaraisuus on Joensuun valtti myös tulevaisuudessa. Kaupungin tavoite on kasvaa 80 000 asukkaan kaupungiksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Ilman maahanmuuttajia se ei onnistu. Hyvin sujunut ukrainalaisten vastaanottaminen onkin käynyt harjoituksesta.

– Täällä on aina otettu ihmiset hyvin vastaan, ja jatkossa sen pitää heijastua entistä enemmän myös maahanmuuttajiin. Se on ehdoton edellytys, että saadaan työvoimaa yrityksiin, kaupungille ja hyvinvointialueelle, Jere Penttilä linjaa.

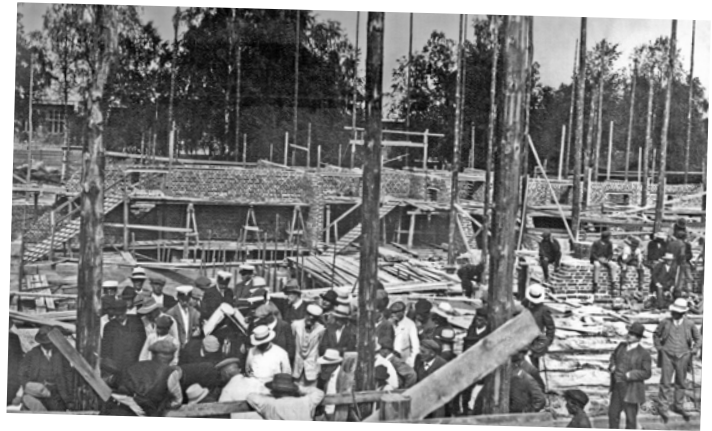
Eteläistä Kirkkokatua 1890-luvulla. Kuvassa Joensuun väliaikainen luterilainen kirkko, joka rakennettiin 1864 ja purettiin 1903, kun nykyinen kirkko valmistui.

Joensuun kauppatori 1900-luvun alussa. Taustalla oikealla erottuu Joensuun poikalyseon rakennus eli nykyinen Joensuun taidemuseo. Valokuvaaja Pekka Knopp.

Ensimmäisiä ilmakuvia Joensuusta, valokuvattu vuonna 1925. Etualalla Joensuun rautatieasema-alue, taaempänä ruutukaava. Ilmakuvasta käy hyvin ilmi Joensuun ruutukaavan puutalovaltaisuus.

Joensuun kaupungintalon peruskiven muuraus 1912.

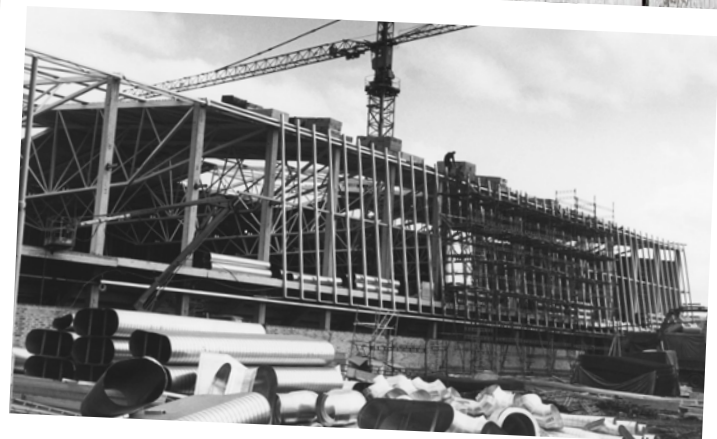
Joensuun Penttilän saha noin vuonna 1920. Kuvassa vuonna 1918 valmistunut suursaha ja oikealla vanha saha. Viikko Pohjois-Karjala -lehden kuvakokoelma.

Yleisnäkymä Joensuun Niinivaaralta ruutukaavalle 1960-luvulla.

Joensuun korkeakoulun avajaiskulkue Tulliportinkadulla 17.9.1969. Viikko Pohjois-Karjala -lehden kuvakokoelma.

Joensuun jäähallin rakentaminen Mehtimäelle maaliskuuhuhtikuussa 1982.

Rantakylän kirjaston uusi alku

Rantakylän kirjasto pääsi muuttamaan takaisin omiin tiloihinsa ja kirjasto on nyt auki asiakkaille. Remontin jälkeen kaikki Joensuun kolme lähikirjastoa ovat poikkeuksellisen uusissa tiloissa.

 Hanna-Maija Laaksonen

Rantakylän kirjasto muutti väistö-tiloihin odottamaan remonttia 2019. Lyhyeksi kaavailtu odotus venyi lopulta neljäksi vuodeksi. Nyt Rantakylän kirjaston on muuttanut takaisin omiin tiloihinsa osoitteeseen Pataluodonkatu 2.

– Henkilökunta on helpottunut ja iloinen. Iso kiitos kuuluu myös asiakkaillemme. He rakastavat kirjastoa ja ovat käyttäneet sitä ahkerasti myös kuluneiden vuosien aikana, vaikka tilaa oleskeluun ei ole ollut. Lainausta ja palautusmäärät ovat olleet huimia, Joensuun lähikirjastojen alueinformaattikko **Katri Pesonen** kertoo.

Tilanpuutteen takia koulu yhteistyötä on tehty pop-up-kirjastoissa alueen kouluilla. Jatkossa yhteistyö koulun, varhaiskasvatuksen ja muiden ryhmien kanssa voi jatkua taas kirjaston omissa tiloissa. Joensuun muiden lähikirjastojen tapaan Rantakylän kirjasto sijaitsee koulun yhteydessä.

Poikkeuksellisen uusia lähikirjastoja

Joensuun kantakaupungin lähikirjastot ovat poikkeuksellisen uusia, sillä Nepenmäen kirjasto avattiin vuonna 2018 ja Karsikon kirjasto muutti nykyisiin tiloihinsa 2022.

– Tulen lähikirjastoihin informaattoriksi 2015 ja siitä asti olen ollut joko suunnittelemassa tai aloittamassa toimintaa uusissa tiloissa. Mielenkiinnolla odotan, minkälaista tavallinen arki on muutosten ja korona-ajan jälkeen, Pesonen kertoo.

Nepenmäellä ja Karsikossa arki on asettunut jo uomiinsa. Sitä odotetaan innolla myös Rantakylässä.

– Nyt Rantakylässäkin päästään viimein järjestämään tapahtumia ja kehittämään palveluita täysillä. Samalla kirjastosta saadaan jälleen yhteinen olohuone, jonka alueen asukkaat ansaitsevat.

Puitteet Rantakylän kirjastossa ovat monelle tutut, mutta uudistuksiakin on tehty. Kirjastoon on esimerkiksi järjestetty paljon toivottuja oleskelupaikkoja ja tilaa tapahtumille.

– Erikoisuutena meillä on kaksi ompelukonetta ja saumuri. Myös kangaspuut ovat tulossa takaisin. Toisen koneen ja saumurin saimme kämpikseltämme, naapurissa olevalta nuor-

Rosa, Katri ja Laura valmistautuvat jo asiakkaiden saapumiseen.

risotila Bobolta. Yhteistyömme Bobon kanssa lujittuu taas tilojen myötä monella tapaa, Pesonen iloitsee.

Omatoimikirjasto käynnistyy

Yksi näkyvimmistä uudistuksista on omatoimikirjasto. Omatoimipöydällä kirjastoa pääsee käyttämään joka päivä kello 7–21. Myös asiakaspalvelua on tarjolla entiseen tapaan maanantaista perjantaihin.

– Meille saavat tulla kaikki vauvasta vaariin, itseksensä tai porukassa. Kirjastomme on kaikkien yhteinen ja se näkyy myös tiloissa. Tervetuloa vaikka lukemaan lehdet ison pirtin-pöytäme ääreen.

Joensuun seutukirjastoalueen kunnat ovat panostaneet viime vuosina kirjastoverkkoon ja sen myötä lukutaidon tukemiseen. Nepenmäen, Karsikon ja Ylämyllyn koulujen yhteyteen on saatu uudet kirjastotilat ja Rantakylän kirjasto on remontoitu lattiasta kattoon. Seuraavaksi työn alla ovat Hammaslahden koulu-kirjaston uudisrakennus ja Viinijärven koulu-kirjastorakennuksen remontti.

Joensuun seutukirjasto

- 18 kirjastoa ja 3 kirjastoautoa Joensuussa, Kontiolahdella, Liperissä, Outokummussa ja Polvijärvellä.
- Osa Pohjois-Karjalan Vaara-kirjastojen kirjastokimppaa
- Vaara-kirjastoissa voit asioida yhdellä kirjastokortilla koko maakunnassa. Myös varaus on ilmaista.
- Kaikki kirjastot yhdessä osoitteessa: vaara.finna.fi

Tervetuloa muistiystävälliseen Kaivannonpuistoon

Penttilänrantaan on rakentunut uusi puistoalue, jonka avajaisia vietettiin maailman Alzheimer-päivänä 21. syyskuuta.

Tommi Rautio

Muistiystävällisestä Kaivannonpuistosta löytyy muun muassa ulkosoittimia edistämään kävijöiden hyvinvointia musiikillisen ilmaisun keinoin.

Pielisjoen rannassa metsän siimeksessä oleva muistiystävällinen puistoalue sai alkunsa Karelia-ammattikorkeakoulussa toimivasta osaamisyhteisöstä. Se kehittää muistiystävällistä yhteiskuntaa ja yhteisössä kohtaavat muistisairautteen sairastuneet eli muistiaktiivit ja eri alojen asiantuntijat.

Kun kaupungininsinööri **Tero Toivanen** vieraili osaamisyhteisössä, syntyi loistoidea: tehdään Kaivannonpuistosta Joensuun ensimmäinen muistiystävällinen alue. Esteettömyyttä on Joensuussa edistetty jo pitkään, mutta muistin näkökulma oli uusi.

Selkeä polku johdattaa kulkijaa turvallisesti

Puistoalueen läpi kulkeva, noin puolen kilometrin mittainen selkeä polku johdattaa kulkijaa turvallisesti. Traktorit jo kaivoivat maata, kun työpaikoissa pohdittiin muistiystävällisen ympäristön elementtejä, joista vain osa voitiin ottaa toteutettavaksi.

Luonto on keskeinen elementti. Se virittää ja herättää. Puiston luonnonmukaisuutta kunnioitetaan eikä sinne tuoda esimerkiksi kuntolaitteita. Tämä antaa loputtomat mahdollisuudet muistiystävällisyyden toteutumiselle eri vuodenaikoina.

Luontoäänien lisäksi on muutamia ulkosoittimia, koska musiikki vaikuttaa tutkitusti hyvinvointiin.

– Polulla on penkkejä, joilla viivähtää ja opaskyltit virittävät aisteja ja ajatuksia. Ajatuksena on tarjota toisaalta tuttua ja turvallista, mutta myös jotain yllättävää ja muuttuvaa. Puisto muuttuu ja kehittyy, kuvailee ammattikorkeakoulun puolesta puiston suunnittelussa mukana ollut projektiasiantuntija **Arja Jämsén**.

Puistossa ei kysellä ikää eikä diagnoosia

Muistiystävällisyys tapahtuu ihmisessä sekä ihmisten ja luonnon välillä, vastavuoroisuudessa. Puisto on avoin kaikille. Mikä on hyvä muistisairautta sairastavalle, on hyvä kaikille.

– Siellä ei kysellä ikää eikä diagnoosia. Muistiystävällisyydestä voi olla hyötyä myös erilaisissa kuormittavissa elämäntilanteissa, huomauttaa Jämsén.

Muistiaktiivien osallistuminen Kaivannonpuiston ideointiin ja suunnitteluun on ollut ansiokasta. Muistiaktiivit ja ammattilaiset iloitsivat yhdessä tekemisestä. Sitä samaa iloa toivotaan puistoalueen tuottavan kulkijoille.

Kaivannonpuistosta saadaan mallia ja kokemusta tulevaan puistorakentamiseen Joensuussa ja laajemminkin.

Kaivannonpuisto

- Penttilänrannassa, Ruusu-puistoa vastapäätä
- P-alueet Suursahankadun ja Kuhasalontien päässä
- Saharinteen pysäkiltä 800 m kävelymatka puistoon
- Perille bussilla nro 3 keskustasta Koskikadun pysäkiltä
- Kaivannonpuisto – ikä- ja muistiystävällinen puisto-ympäristö 1.4.2023–31.1.2024 -hanketta hallinnoi Karelia-ammattikorkeakoulu ja rahoittaa Pohjois-Karjalan maakuntaliitto AKKE-rahoituksella.

Ilmaista tukea taloushuoliin

Joensuussa Luotsilla on kevästä 2020 alkaen toiminut matalan kynnyksen talousneuvontapalvelu Talousneuvola, jossa pääsee keskustelemaan talous- ja velka-asioista anonymisti ja ilman ajanvarausta.

© Ari Tauslahti

Talousneuvolan moniammatillinen väki pitää huolen, että kaikenlaisiin velkahuoliin löydetään sopivat ratkaisut.

Talousneuvolasta kuka tahansa saa ilmasta apua talouden haasteisiin. Palvelussa on tarjolla monen eri alan asiantuntijan neuvot ja ohjeet yhdellä käynnillä, ilman ajanvarausta. Tarpeen vaatiessa kyselijä neuvotaan eteenpäin tilanteeseen nähden oikeiden palvelujen pariin. Luotsilla Talousneuvolassa pääsee keskustelemaan talous- ja velkaneuvojan, ulosoton asiantuntijan ja sosiaaliohjaajan kanssa keskiviikkoisin kello 12–14. Talousneuvolan palvelu on maksutonta.

– Kuka tahansa voi tulla keskustelemaan talouteen liittyvistä asioistaan. Jos jokin asia mietityttää talousasioissa tai haluat saada vinkkejä taloudenhallintaasi, niin kannattaa tulla keskustelemaan kanssamme, kertoo talous- ja velkaneuvoja **Riikka**

Kurki Pohjois-Karjalan oikeusaputoimistosta. Sijoitusvinkkejä meiltä ei kuitenkaan saa, Kurki täsmentää.

Velkahuolissa ei tarvitse jäädä yksin

Ensimmäinen Talousneuvola avattiin syksyllä 2019 Tampereella. Kokemukset Tampereelta ovat olleet pelkätään hyviä ja palvelu on levinnyt yli 30 kaupunkiin. Joensuun alueella palvelussa on asioinut parisen sataa henkilöä, opiskelijoista eläkeläisiin. Avun ja neuvojen tarpeet ovat hyvin erilaisia elämäntilanteen mukaan.

– Talousneuvolassa on asioinut asiakkaita monenlaisissa talouskysymyksissä. Joidenkin kanssa on yhdessä mietitty ratkaisuja pitkään jatkuneeseen ylivelkatilanteeseen.

Esimerkiksi työllistymisen yhteydessä työn tekemisen mielekkyys on pohdituttanut velkojen vuoksi. Toisilla ei ole ollut velkaa lainkaan, ja on esimerkiksi käyty yhdessä läpi suunnitelmallista rahankäyttöä. Yhdessä miettien tilanteeseen on yleensä voitu löytää sopiva ratkaisu, sosiaaliohjaaja **Merja Niemi** Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen työikäisten palveluiden taloussosiaalityöstä kertoo.

Talousneuvola palvelee Luotsin tiloissa, osoitteessa Kauppakatu 29. Palvelu toimii Luotsin avaaman etäyhteyden kautta. Talousneuvolan palvelut ovat tarjolla keskiviikkoisin kello 12–14.

Työpaikka haussa?

Marraskuussa järjestetään Areenalla Työtä-karnevaalit. Kaikille avoin ja maksuton tapahtuma kokoaa yhteen työnantajat ja työpaikasta kiinnostuneet. Tapahtuman juontaa **Ismo Apell**.

Työtä-karnevaaleilla on paikalla yrityksiä ja työnantajia monilta eri

aloilta. Työnhakijat voivat tavata tapahtumassa suoraan potentiaalisia työnantajia, keskustella työmahdollisuuksista ja jättää ansioluettelon.

Yritykset voivat ilmoittautua mukaan verkko-osoitteessa luotsijoensuu.fi/tyotakarnevaalit.

**Työtä-karnevaalit
Pe 3.11. klo 12–16
Joensuu Areena
Vapaa pääsy!**

Sirkkalaan valmistui ainutlaatuinen yhteistila

Syyskuussa toimintansa käynnistänyt Sirkkalan liikkumiskeskus on koko Suomen mittakaavassa ainutlaatuinen tila. Rakennuksessa voi harrastaa muun muassa voimistelua, e-urheilua, kiipeilyä, parkouria, teatteria, musiikkia ja monenlaista liikuntaa. Päivisin tilat ovat Pielisjoen koulun käytössä ja iltapäivisin sekä iltaisin käyttäjiä ovat nuoret ja erilaiset harrastajat. Nuorille tilan käyttäminen on ilmaista. Virallisia avajaisia vietetään syyslomaviikolla.

Tommi Rautio

Pielisjoen koulun oppilaat Lilja, Ida ja Ellinoora ovat innoissaan uuden liikkumiskeskuksen tarjoamista mahdollisuuksista.

Leuka loksahuttaa rintaan viimeistään voimistelusalien seinien avauduttua. Punaisena hehkuva sali on täynnä hyppypukkeja, nojapuita, renkaita ja ponnistuslautoja. Volttimonttu houkuttelee vaihtamaan farkut verkkareihin ja hyppäämään sekaan.

Ennen voimistelusaliiin astumista kierros Sirkkalassa on tuonut eteen tyylikkään black box -näyttämön, värikkään kiipeilyseinän,

parkourradan, jota voi muokkaila mielen mukaan, valtavan liikuntahallin, kolme musiikkiluokkaa sekä tilan e-urheilulle, jossa on kymmenen hyvin varustettua tietokonetta ja Playstation. Liikkumiskeskuksessa ei tekeminen lopu kesken.

– Tuohon parkourin viereen on tulossa vielä ainakin street workout -alue, jossa on kyykkyräkki, käsipainot, kahvakuulia ja boxeja. Muuten-

kin koitamme muokkaila toimintoja toiveiden mukaan, kunhan päästään kunnolla käyntiin, kertoo nuorisotoimen **Eetu Putkinen**, joka vastaa liikkumiskeskuksen toiminnasta koulun ulkopuolella.

Itku meinasi päästä

Liikkumiskeskuksen rakentaminen käynnistyi toukokuussa 2022 ja rakennus valmistui kuluvan vuoden

– *Itku meinasi päästä, kun tänne ensimmäisen kerran tuli. Viimein päästään koko koulu kokoontumaan yhdessä samaan paikkaan.*

– Pielisjoen koulun opettaja Niina Piispa

elokuussa. Hankkeen kustannusennuste on 6,6 miljoonaa euroa. Valtionavustusta työhön myönnettiin 750 000 euroa ja lisäksi hyödynnettiin Kuntarahoituksen yhteiskunnallista rahoitusta. Tätä myönnetään hankkeille, jotka tuottavat positiivista vaikutusta ympäristöönsä.

Positiivista porinaa onkin havaittavissa, kun tiloihin tutustuu Pielisjoen koulun oppilaiden **Ellinooran, Idan ja Liljan** kanssa. Esittelykierros ei tahdo ehtiä alkuunkaan, kun puuhakas kolmikko on jo viritellyt korkean tornin parkouresteista ja kiivennyt kattoon.

– Superhieno paikka, kuuluu kommentti nopeasti. Samaa toteaa myös Pielisjoen koulun opettaja **Niina Piispa**.

– Itku meinasi päästä, kun tänne ensimmäisen kerran tuli. Viimein päästään koko koulu kokoontumaan yhdessä samaan paikkaan. Ja nyt meillä on tilat liikuntaan ihan viressä. Ihan puhdasta onnea ja iloa olla täällä, Piispa iloitsee.

Liikunnan lisäksi Pielisjoen koulu on ehtinyt käyttää tiloja jo musiikin ja ilmaisutaidon opetukseen. Opettaja **Markus Ketonen** maalailee jo tulevaisuuden näkymiä.

– Täällä on erittäin paljon mahdollisuuksia esimerkiksi uusille valin naisaineille tai välituntien vietoille. Kunhan vaan saadaan pidettyä tilat siisteinä ja vältettyä ilkivallalta, Ketonen pohtii. Pohdintoja komppaavat myös Ellinoora, Ida ja Lilja.

– Toivottavasti pysyy kunnossa! Olisi kiva kokeilla vaikka pelaamista tai opetella soittamaan soittimia, jos joku vähän neuvoisi.

Ei perinteinen nuorisotalo

Liikkumiskeskusta käyttävät koulun lisäksi muun muassa kansalaisopisto, kulttuuritoimi ja Katajan voimistelijat. Pääasiallisesti tila on kuitenkin tarkoitettu nuorten käyttöön. Keskus on auki yläkouluikäisille arkisin tiis-

taita lukuun ottamatta kello kahdesta alkaen. Sisään voi kävellä koulun jälkeen ja katsoa, mitä on meneillään.

– Tämä ei ole perinteinen nuorisotalo, johon tullaan kaveriporukalla hengailemaan. Meillä pyritään siihen, että tänne kokoonnutaan aina jonkun harrastuksen tai tekemisen äärelle. Paikalla on aina ohjaajat. Emme ohjaa tavoitteellista urheilua, vaan keskitymme luomaan positiivisia kokemuksia liikunnan tai muun harrastamisen parissa. Toki nuorten ehdoilla ja kiinnostuksen mukaan, Eetu Putkinen ohjeistaa.

Nuoret pääsevät Sirkkalan liikkumiskeskukseen toimintaan mukaan monella tapaa. Helppointa on laittaa viestiä esimerkiksi liikkumiskeskukseen Instagram- tai TikTok-tilin kautta. Myös omalta opettajalta voi kysyä. Keskuksessa järjestetään myös Harrastamisen Suomen mallin kerhoja. Kerhojen kautta on kätevää osallistua toimintaan.

Yli 15-vuotiaat voivat varata syyslomaviikosta eteenpäin omalle kaveriporukalleen esimerkiksi sählyvuoroja liikuntasalista tai bändilleen treeni-vuoron musiikkiluokasta. Kaikki toiminta on maksutonta. Varauslomake tulee Sirkkalan liikkumiskeskukseen verkkosivuille.

– Pääosin paikalla on aina aikuinen, mutta yli 15-vuotiaat nuoret voivat varata myös omatoimisia vuoroja. Tähän tarvitaan yksi vastuuhenkilö, jonka kanssa asiasta sovitaan. Kunhan päästään kunnolla käyntiin, omatoimisia aikoja mietitään lisää ja muokataan toimintaa sopivaksi. Mielellään mahdollistetaan myös omin päin tapahtuva toiminta, mutta ilki-vallan riski pitää tietysti minimoida, Putkinen valaisee.

Avajaiset syyslomalla

Sirkkalan liikkumiskeskukseen voi tutustua syyslomaviikolla, jolloin vietetään virallisia avajaisia. Maanantaina

16.10. järjestetään kaikille avoimet ovet kello 12–18. Keskiviikkona 18.10. ja torstaina 19.10. vietetään nuorten avajaispäiviä, jolloin ohjelmassa on tilaesittelyitä ja kokeilupäiviä.

Sirkkalan liikkumiskeskus on osoitteessa Sirkkalantie 12b. Käynti keskukseseen on Pielisjoen koulun takaa.

Liikkumiskeskuksessa on monipuoliset mahdollisuudet harrastaa erilaista liikuntaa.

E-urheilua, musiikkia ja ilmaisutaitoa ei ole tiloja suunniteltaessa myöskään unohdettu.

Bussilla teatteriin ja kotiin

Joensuun kaupunginteatterin pääsylippu käy bussilippuna koko näytäntövuoden ajan.

📷 Riikka Hurri

Mestari ja Margarita – Saatana saapuu Moskovaan on koettavissa 9.12. saakka.

Teatterin pääsylipulla on voinut matkustaa teatteriin ja takaisin kotiin maksuttomasti syyskuusta alkaen JOJO-linjoilla 1–215 Joensuussa, Kontiolahdella ja Liperissä.

Teatterilippu käy bussilippuna esityspäivänä kolme tuntia ennen esitystä ja kaksi tuntia esityksen jälkeen. Matkaoikeus vahvistetaan jokaisella matkalla erikseen näyttämällä teatterin pääsylippua bussin lukijalaitteelle, joka lukee lipussa olevan viivakoodin.

Tilastojen mukaan ensimmäisen kuukauden aikana bussia on käytetty noin 30 kertaa teatterikäyntien yhteydessä.

Teatteri ja JOJO tekevät yhdessä ekotekoja

Teatterin toiveena on, että lisäpalvelun löytäisi mahdollisimman moni uusi ja vanha katsoja.

– Haluamme entisestään madaltaa asiakkaiden kynnystä tulla teatteriin, ja ympäristövastuun nimissä kannustamme kestävään ja älykkääseen joukkoliikenteen käyttöön, Joensuun kaupunginteatterin hallinto- ja talouspäällikkö **Leena Kinanen** kertoo.

Joensuun kaupunginteatteri hyvittää joukkoliikenteelle jokaisesta

teatterilipulla tehdystä matkasta pienen maksun.

Tapahtumalippu ensi kertaa käytössä teatterissa

Tapahtumalippua on testattu Joensuun seudun joukkoliikenteen busseissa jo aikaisemminkin kesällä 2022. JOJO tekee yhteistyötä Joensuun teatterin kanssa ensimmäistä kertaa.

– Haluamme osaltamme helpottaa teatteriin tulijoiden arkea. Tapahtumalipulla pääsee kätevästi lähelle teatteria. Tapahtumalipun käytön laajentamisella osallistumme kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Paikallisliikenteen sähköbussit edistävät osaltaan kaupungin pyrkimystä olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä, JOJO:n joukkoliikennelogistikko **Marja-Leena Inkinen-Remes** sanoo.

Lippuyhteistyötä kokeillaan teatterin syksystä 2023 kevääseen 2024.

Syyskauden 2023 liput ovat myynnissä [Lippu.fi](https://lippu.fi):ssä, Carelicumissa ja teatterin ovilipunmyynnissä tunnin ajan ennen esityksen alkua.

www.joensuunteatteri.fi

Viisi teatteritärppiä

1. *Mestari ja Margarita – Saatana saapuu Moskovaan* on maagisen realismin keinoin kerrottu haave oikeudenmukaisesta maailmasta. Kirjailija **Mihail Bulgakovin** teokseen perustuvan esityksen on ohjannut ja dramatisoinut **Aleksis Meaney**. Esityksiä 9.12. saakka suurella näyttämöllä.
2. Maalaisemännän hersyvä monologi *Anjan lähes erinomainen elämä* jatkuu pienellä näyttämöllä. Ohjaus **Esko-Pekka Tiitinen**. Esityksiä 20.1.2024 saakka.
3. Pikkujouluihin sopiva parisuhdekomeedia *Kolmen kimppa* on roolitettu teatterin kolmella uudella näyttelijällä. Esityksen ohjaa teatterinjohtaja **Iiristiina Varilo**. Suurella näyttämöllä 20.1.2024 saakka.
4. Näyttelijä **Markku Maasilan** monologi *Nahoissaan* on välitilinpäätös hänen lähes 50-vuotiselta uraltaan. Esitys kokoa yhteen Maasilan tulkintoja hänen unelmarooleistaan eri klassikonäytelmissä. Esityksiä on syksyllä 16.12. saakka pienellä näyttämöllä.
5. Kevään päätteeksi nähdään *Joen sydän*, jonka kantaesitys on 10.2.2024. Joensuun historiaan ja rakkauteen luotaavan teoksen käsikirjoittaa **Piia Peltola**. Suurelle näyttämölle teoksen ohjaa Aleksis Meaney.

What is Home?

How to fit in? How to learn the language? How to make friends? How to get a job? All those questions were spinning in my mind six years ago when I headed to Joensuu.

 Al-Tawil Raed

 Tommi Rautio

Settling down was a difficult and stressful journey, even though I spoke some English and I usually can count on my capacity to face new situations and to adapt easily.

Well, I know there are lots of people that are at the same point. If you find those questions identifiable, my message is for you.

First: if you have the desire to improve your life, congrats, you are halfway there!

Every stage is important

Now when I look back to those times, I realize that every stage in our life is important! We need to be patient and try to learn to see the whole picture; small steps bringing bigger rewards and little by little carrying us towards our dreams.

Every Finnish course, voluntary work, person we meet, small jobs done and even a random talk with someone can lead to big things such as being in musical band by accident. That happened to me 😊.

What makes you feel at home?

How to make Joensuu your home?

I consider home as the relationships around me and the feeling of belonging to something greater than me. I would say, it is the community that gives the life its meaning.

Many people who moved recently to Joensuu have plenty of free time. Free time without filling it in a constructive way will pull you to the bottom of the winter darkness.

To avoid falling to empty loneliness keep trying new hobbies and group interests. They are the best way to make friends and to get to know Finnish people. And as a bonus of your persistent strive you will soon discover how amazing they are!

And if you make a Finnish friend I guarantee he is for life. You just need to expose yourself to the outside world by practicing the hobbies you love. That will eventually create a network of relationships and opens a new horizon for your future. And there you will discover the homeland.

How can I do that ?

You can sign up for a newsletter that lists a lot of upcoming events freshly every second week or check the local event calendars.

You can also contact us at the International House Joensuu. We try to

help you feel at home by helping you to find services, hobbies and other things that interest you and help you to settle down to Joensuu smoothly.

All the best for all joensuulaiset 😊.

International House Joensuu, IHJ

- Offers help and support to new Joensuu residents arriving from abroad.
- Malmikatu 5b, 4th floor, 80100 Joensuu
- Mon-Fri 9-11 and 12-15
- internationalhouse@joensuu.fi
- tel. 013 337 0333

Hobbies to join and events to go to:

Newsletter

www.yhdistysyhteistyö.fi/ajankohtaista/ uutiskirje

You probably need to use translation apps, as the newsletter is only in Finnish

Joensuu Event Calendar: tapahtumat.joensuu.fi/en-FI

North Karelia Event Calendar: tapahtumat.pohjois-karjala.fi/en-FI

Onko sinun lehtesi hukassa?

Joensuun Uutiset ilmestyi keskiviikkona 11. lokakuuta. Lehti jaellaan ilmaiseksi kaikille joensuulaisille, jotka eivät ole kieltäneet ilmaisjakelua. Pitäjällä osaan osoitteesta lehti jaellaan Suomen suoramarkkinoinnin SSM:n sinisiin jakelulaatikoihin muun ilmaisjakelupostin mukana.

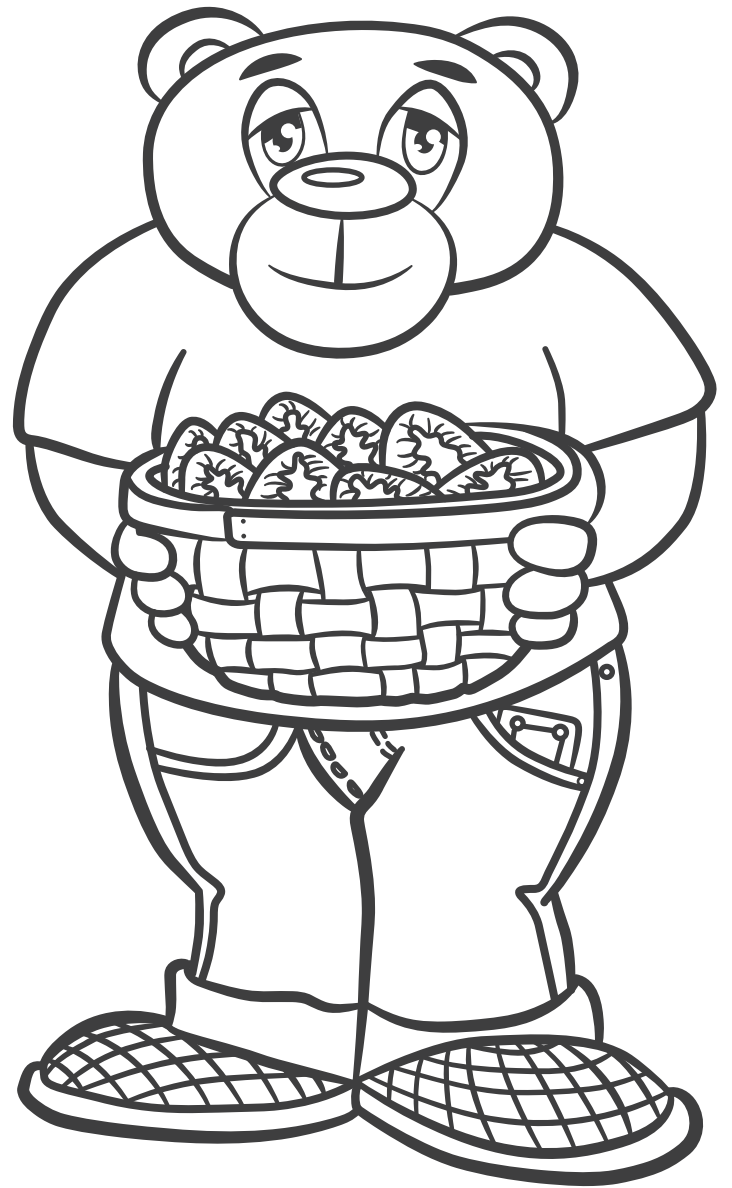
Etkö sinä tai tuttavasi saanut lehteä? Ilmoita jakeluhäiriöistä joko tekstiviestillä numeroon **050 453 2496** tai osoitteessa **jakelupalaute.fi/joensuunuutiset**.

Kaikista häiriöistä ilmoittaminen on tärkeää. Vain näin voimme korjata tilanteen ja lähettää sinulle puuttuvan lehden.

Voit lukea lehden verkkoversion myös kaupungin sivuilta osoitteesta **joensuu.fi/joensuun-utiset**.

jakelupalaute.fi/joensuunuutiset

Väritä minut!

vinkkiä

5

Viisi vinkkiä energian säästämiseen

- 1 Tarkista huoneiden lämpötilat.** Suositeltava sisälämpötila on 20–21 °C ja makuuhuoneessa 18–20 °C. Eteiset, portaikot ja varastot voi pitää paljon viileämpinä. Lämpötilan laskeminen yhdellä asteella tarkoittaa viisi prosenttia pienempää energiankulutusta. Astekin alemmas säästää energiaa merkittävästi.
- 2 Käy lyhyemmässä suihkussa** ja sulje suihku saippuoinnin ajaksi. Suurin osa lämpimästä käyttövedestä kuluu peseytymiseen. Viiden minuutin suihkun veden lämmitykseen kuluu energiaa yhtä paljon kuin kahden tunnin imurointiin tai 200–400 km ajeluun sähköpyörällä!
- 3 Tarkista ilmanvaihdon toimivuus.** Toimiva ilmanvaihto vaikuttaa sekä huonelämpötilaan että lämmityksen energiatehokkuuteen. Säiden kylmetessä on paikallaan tarkistaa ilmanvaihdon säädöt kohdilleen, olipa käytössä painovoimainen tai koneellinen ilmanvaihto. Huolehdi venttiilien säädöt kohdilleen ja niiden puhdistus. Hyödynnä laitteiden eri tehoja asumisen ja poissaolojen mukaan.
- 4 Tarkista kylmälaitteiden lämpötilat.** Pakastimen lämpötilan kuuluisi olla -18 °C, jääkaapin 2–6 °C ja viileäkaapin 10–14 °C. Pakastin toimii energiatehokkaimmin, kun sen pitää jäättömänä, huolehdi siis säännöllisestä sulatuksesta. Jäähdytä ruoat hyvin ennen kuin laitat ne jääkaappiin tai pakastimeen.
- 5 Käytä viihde-elektroniikkaa energiatehokkaammin.** Vaikka yksittäinen viihde-elektroniikkalaite ei kuluta paljon sähköä, ne vievät yhteensä seitsemän prosenttia kotitalouksien sähkön käytöstä. Sammuta laitteet käytön jälkeen, sulje mobiililaitteista virtaa kuluttavat paikannuspalvelut ja sovellukset, kun et käytä niitä ja hyödynnä laitteiden virransäästöominaisuuksia. Hanki uusia laitteita vain tarpeeseen ja ota energiankulutus huomioon jo ostovaiheessa.

Lisää vinkkejä löydät osoitteesta **www.astettaalemmas.fi**